

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obo/3/2017
Identifikačné číslo spisu:	1001899524
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1001899524.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Kataríny Pramukovej v právnej veci žalobcu: Ing. E. J. CSc., nar. XX. X. XXXX, bytom K. proti žalovanému: BL Slovakia, spol. s r.o., so sídlom Mostná 72, Nitra, IČO: 31 396 054, zastúpeného advokátkou JUDr. Editou Gavorovou, so sídlom Lombardiniho 22B, Bratislava, o určenie povinnosti umožniť nahliadnuť do účtovných dokladov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. júla 2014, č. k. 29Cb/17/2001-343, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 9. júla 2014, č. k. 29Cb/17/2001-343 vo výroku, ktorým žalobu zamietol, p o t v r d z u j e .
- II. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 9. júla 2014, č. k. 29Cb/17/2001-343 vo výroku o náhrade trov konania m e n í t a k , že žalobca j e p o v i n ť zaplatiť žalovanému k rukám právneho zástupcu žalovaného náhradu trov konania vo výške 510,45 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.
- III. Žalovanému p r i z ň á v a 100 % nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) z 9. júla 2014, č. k. 29Cb/17/2001-343 žalobu zamietol a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 561,30 eur. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca si žalobou doručenou súdu dňa 14. marca 2001 uplatnil právo na určenie povinnosti žalovanému umožniť mu nahliadanie do účtovných dokladov žalovaného.

2. Vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 8. júna 2004, sp. zn. 5Obo/160/2003, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie (v poradí prvý) z 5. novembra 2002, č. k. 29Cb/17/2001-79 v časti, v ktorej bolo rozhodnuté o povinnosti umožniť žalobcovi nahliadnuť do účtovných dokladov za rok 2001 tak, že žalobu zamietol a vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd uviedol, že žalovaný môže byť zaviazaný iba na tie doklady, ktoré má k dispozícii, nakoľko v opačnom prípade by išlo o nevykonateľné rozhodnutie.

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že žalobca bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2011, č. k. 28Cb/83/2000-472 vylúčený ako spoločník spoločnosti žalovaného. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16. decembra 2011. Z uvedeného dôvodu mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca v čase rozhodovania nebol spoločníkom žalovaného. Preto žalobca nemá v zmysle ustanovenia § 122 ods. 2 Obchodného zákonníka právo nahliadať do dokladov žalovanej spoločnosti. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalobu zamietol.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. podľa zásady úspechu v konaní a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal plnú náhradu trov konania. Priznaná náhrada trov konania pozostávala zo zaplateného súdneho poplatku za odvolanie vo výške 99,58 eur a trov právneho zastúpenia, ktoré pozostávali z 2 úkonov právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia a vyjadrenie žalovaného z 8. júna 2001) po 200,- Sk, režijného paušálu 2 x 100,- Sk a 20 % DPH podľa vyhlášky č. 240/1990 Zb., z 3 úkonov právnej služby (vzájomný návrh žalovaného z 26. marca 2002, účasť na pojednávaní dňa 19. mája 2002 a účasť na pojednávaní dňa 30. septembra 2002) po 1 170,- Sk, režijného paušálu 3 x 100,- Sk a 20 % DPH podľa vyhlášky č. 163/2002 Z. z., z 2 úkonov právnej služby (účasť na pojednávaní dňa 1. februára 2007 a účasť na pojednávaní dňa 15. marca 2007) po 1 371,- Sk, režijného paušálu 2 x 178,- Sk, 1 úkonu právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu žalobcu) vo výške 58,69 eur, režijného paušálu 7,63 eur a 20 % DPH a 1 úkonu právnej služby (účasť na pojednávaní dňa 9. júla 2014) vo výške 61,87 eur, režijného paušálu 8,04 eur a 20 % DPH podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z..

5. Proti uvedenému rozsudku podal dňa 4. septembra 2014 odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p., nakoľko v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. e/, f/, g/, h/ a i/ O. s. p. Podľa žalobcu súd rozhodol vo veci, v ktorej sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, strane sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a rozhodlo sa bez návrhu, pričom nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

6. Odvolateľ uviedol, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, nakoľko podľa jeho názoru nemožno zistiť, čo podľa súdu žaloval a čo súd vlastne zamietol. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že predmetom sporu zostáva rozhodnutie o nároku žalobcu na možnosť nahliadnuť do účtovných dokladov spoločnosti žalovaného za rok 2000, pričom nie je zrejmé, ako sa rozhodlo o jeho nároku na možnosť nahliadnuť do účtovných dokladov za ostatné roky. Súd v konaní nerozhodoval o jeho práve na nahliadnutie do účtovných dokladov za ostatné roky od roku 1995 do roku 2013. To je podľa žalobcu preukázané okolnosťou, že keď petit žaloby obmedzil na obdobie rokov 1995 až 2011, súd prvej inštancie prehlásil, že výsledky doterajšieho konania by nemohli byť podkladom pre konanie o tomto návrhu. Odvolateľ je toho názoru, že súd prekročil svoju právomoc, keď svojvoľne zasiahol do jeho žaloby a rozhodol o takej žalobe, ktorá nebola podaná. Zároveň namietal, že neexistovala zákonná možnosť, aby súd nevyhovел jeho obmedzeniu petitu žaloby. Zamietnutím tohto procesného návrhu smerujúceho k obmedzeniu pôvodne ničím neohraničeného návrhu zo 14. marca 2001 iba na obdobie, kedy bol spoločníkom žalovaného, mu súd odňal právo garantované v § 95 ods. 1 O. s. p.

7. Žalobca namietal aj skutočnosť, že súd prvej inštancie v konaní nevykonával žiadny z navrhnutých dôkazov a rozhodol výlučne podľa vlastnej fantázie a nezávisle od obsahu súdneho spisu. Odvolateľ videl odňatie možnosti konať pred súdom aj tým, že nevykonával žiadny dôkaz postupom predpokladaným v ustanovení § 129 ods. 1 O. s. p., pričom mu podľa jeho tvrdenia súd prvej inštancie nedoručil ani žiadny z listinných dôkazov, ktoré predložil žalovaný.

8. Žalobca nesúhlasil ani s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, keďže s poukazom na

ustanovenie § 122 Obchodného zákonníka je toho názoru, že mu bezpodmienečne patrí právo nahliadať do dokladov žalovanej obchodnej spoločnosti za obdobie, kedy bol jej spoločníkom, pretože to je jeho vlastníckym právom. Podľa žalobcu osoby konajúce v mene žalovaného sfaľovali daňové doklady a spoločnosť vykradli.

9. Odvolateľ namietal aj skutočnosť, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, napriek rozhodnutiu najvyššieho súdu z 10. februára 2012, sp. zn. 1Ndob/6/2012, ktorý JUDr. Glončákovú nevylúčil. Odmietnuť spravodlivosť a prístup k súdu mali odvolateľovi podľa rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 5. marca 2013 sudcovia krajského súdu JUDr. Glončáková, JUDr. Trandžíková a JUDr. Savková. Zároveň v odvolaní žalobca menoval aj sudcov najvyššieho súdu, pričom podľa jeho názoru okolnosť preukázaného porušenia jeho základných ľudských práv v rozhodovanej veci je dôvodom pre ich vylúčenie podľa ustanovenia § 15 ods. 1 O. s. p. Zaujatosť uvedených sudcov výslovne v odvolaní žalobca namietal a žiadal ich vylúčenie z konania, a to aj z dôvodu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15C/114/2013 si proti nim uplatňuje náhradu škody.

10. Žalobca osobitne napadol aj výrok o trovách konania. O trovách konania mal súd prvej inštancie rozhodnúť podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p., keďže súd žalobu zamietol len pre prietahy v konaní. Zároveň namietal priznanie trov konania žalovanému za úkon - vzájomný návrh z 26. marca 2002, pretože tento predstavoval návrh na začatie vylúčeného konania, v ktorom súd zatiaľ neprávoplatne o jeho náhrade rozhodol. Žalobca namietal aj priznanie náhrady trov konania za úkon - účasť na pojednávaní, nakoľko taký úkon nepoznala vyhláška č. 240/1990 Zb., vyhláška č. 163/2002 Z. z. a do 30. júna 2013 ani vyhláška č. 655/2004 Z. z. Rozhodovaná vec nepredstavuje konanie podľa § 36 Trestného poriadku, na ktorý odkazovalo ustanovenie § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

11. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu z 22. septembra 2014 uviedol, že napadnutý rozsudok prvej inštancie je vecne správny a navrhol ho potvrdiť v celom rozsahu a uplatnil si trovy odvolacieho konania vo výške 83,89 eur.

12. Žalovaný uviedol, že sudkyňa JUDr. Glončáková nebola vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci a všetky uvádzané skutočnosti týkajúce sa obsadenia spoločnosti, falšovania a krádeží sú nepravdivé. Súd prvej inštancie rozhodol o žalobe žalobcu v celom rozsahu v zmysle znenia žalobného petitu. Zároveň žalovaný poukázal na skutočnosť, že v čase vyhlásenia rozhodnutia súdom prvej inštancie žalobca nebol spoločníkom obchodnej spoločnosti BL SLOVAKIA, s.r.o.

13. Najvyšší súd ako súd odvolací rozsudkom z 22. júla 2015, sp. zn. 3Obo/62/2014 rozsudok krajského súdu z 9. júla 2014, č. k. 29Cb/17/2001-343 potvrdil a uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania vo výške 83,89 eur.

14. Na základe dovolania žalobcu najvyšší súd ako súd dovolací uznesením z 31. januára 2017, sp. zn. 2ObdoV/20/2015 rozsudok najvyššieho súdu z 22. júla 2015, sp. zn. 3Obo/62/2014 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd uviedol, že žalobcovi nebolo doručené vyjadrenie žalovaného k jeho odvolaniu, v dôsledku čoho bola žalobcovi v poukazom na rozsudok ESLP z 13. januára 2015 Trančíková proti Slovenskej republike odňatá možnosť konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

15. Najvyšší súd ako súd odvolací [podľa § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)] po opätovnom predložení veci prejednal odvolanie žalobcu podľa ustanovenia § 379 C.s.p. a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania, nakoľko nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti výroku rozsudku, ktorým súd prvej inštancie rozhodol vo veci samej, nie je dôvodné a odvolanie proti výroku, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania, je čiastočne dôvodné. Odvolací súd pred rozhodnutím vo veci v súlade s uznesením najvyššieho súdu z 31. januára

2017, sp. zn. 2ObdoV/20/2015 doručil žalobcovi vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu.

16. Dňa 1. júla 2016 (po podaní odvolania žalobcu) nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ustanovenie § 470 ods. 1 C. s. p. zakotvuje okamžitú aplikabilitu procesnoprávných noriem, ktorá znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia odvolací súd posudzoval prípustnosť podaného odvolania, ako aj v ňom uvedené odvolacie dôvody podľa zákona účinného v čase jeho podania (ustanovenie § 201 a nasl. O. s. p.).

17. V odvolaní žalobca uviedol, že vznáša námietku zaujatosti proti niektorým sudcom a sudkyniam najvyššieho súdu. Táto námietka smerovala aj proti sudkyniam vo veci rozhodujúceho odvolacieho senátu JUDr. Jane Zemaníkovej a Mgr. Ľubomíre Kúdelovej. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalobca dôvod ich zaujatosti videl v skoršom rozhodnutí odvolacieho súdu z 8. júna 2014, sp. zn. 5Obo/160/2003, ktoré bolo vydané v neprospech žalobcu. V zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 O. s. p. účinného ku dňu podania odvolania žalobcu dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. Rovnako aj v zmysle ustanovenia § 49 ods. 3 C. s. p. účinného od 1. júla 2016 dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti. V zmysle § 15a ods. 5 O. s. p. účinného ku dňu podania odvolania žalobcu, ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada, v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá (rovnako vid' aj ustanovenie § 53 ods. 3 C. s. p.). Nakoľko sa vznesená námietka zaujatosti voči sudkyniam odvolacieho súdu týka ich rozhodovacej činnosti (resp. procesného postupu vo veci), sa na námietku zaujatosti neprihliada a o odvolaní žalobcu rozhodoval senát najvyššieho súdu uvedený v záhlaví tohto rozsudku bez toho, aby bol daný dôvod na predloženie veci inému senátu najvyššieho súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti žalobcu. Odvolací súd poukazuje aj na závery dovolacieho senátu najvyššieho súdu, ktorý existenciu žalobcom tvrdených väd konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g/ O. s. p. - vrátane ním tvrdených dôvodov zaujatosti sudkýň odvolacieho súdu - nezistil (vid' uznesenie najvyššieho súdu z 31. januára 2017, sp. zn. 2ObdoV/20/2015 bod 22).

18. Predmetom odvolacieho konania bolo v rámci viazanosti žalobcom vymedzenými odvolacími dôvodmi posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, ak žalobu žalobcu o určenie povinnosti žalovanému umožniť žalobcovi nahliadať do účtovných dokladov zamietol.

19. K jednotlivým odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 3 C. s. p. uvádza nasledovné:

20. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie nebol žalobca spoločníkom obchodnej spoločnosti, do ktorej účtovných dokladov žiadal určiť žalovanému povinnosť umožniť mu nahliadnuť. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie je jednoznačný záver, pre ktorý žalobu žalobcu zamietol. Z uvedeného dôvodu neobstojí tvrdenie žalobcu, že rozsudok súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný. Rovnako je z odôvodnenia rozhodnutia zrejmé, že súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa domáhal nahliadnutia do účtovných dokladov obchodnej spoločnosti žalovaného za rok 2000.

21. K tvrdeniu žalobcu, že súd nerozhodoval v rozpore s jeho žalobou o práve nahliadnuť do účtovných dokladov za ostatné roky od roku 1995 do roku 2013, odvolací súd uvádza, že žalobca sa žalobou zo 14. marca 2001 nedomáhal nahliadnutia do účtovných dokladov za obdobie rokov 1995 až 1999 a za obdobie 2002 až 2013. Tieto nikdy neboli predmetom prebiehajúceho sporu. Odvolací súd poukazuje na vyjadrenie žalobcu na pojednávaní uskutočnenom na súde prvej inštancie dňa 5. novembra 2002 (č. l. 77 súdneho spisu). Žalobca uvedeným vyjadrením upresnil svoj návrh v tom, že žiada, aby mu žalovaný

umožnil nahliadnuť do účtovných dokladov za roky 2000 a 2001. Rovnako aj na odvolacom pojednávaní uskutočnenom dňa 8. júna 2004 žalobca uviedol, že má právo nahliadať do účtovných dokladov za roky 2000 a 2001, lebo v tom období bol spoločníkom spoločnosti a má právo na vyrovnací podiel, pričom bez týchto dokladov nemôže zistiť výšku vyrovnacieho podielu (č. l. 160 súdneho spisu). Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že žalobca sa žalobou zo 14. marca 2001 domáhal nahliadnutia do účtovných dokladov za obdobie rokov 2000 a 2001. V časti uplatneného nároku umožniť nahliadnuť do účtovných dokladov za rok 2001 bola žaloba žalobcu rozsudkom najvyššieho súdu z 8. júna 2004, sp. zn. 5Obo 160/2003 právoplatne zamietnutá a predmetom konania ostal nárok na umožnenie nahliadať do účtovných dokladov za rok 2000, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom. Súd prvej inštancie teda rozhodol o celom nároku uplatnenom žalobou zo 14. marca 2001. Neobstojí tvrdenie žalobcu, že súd prvej inštancie rozhodol o veci, v ktorej nebol podaný návrh na začatie konania, hoci bol potrebné. Rovnako je neopodstatnené tvrdenie žalobcu o neexistencii zákonnej možnosti nevyhovenia obmedzenia petitu žaloby na obdobie rokov 1995 až 2011, nakoľko s ohľadom na predmet konania (umožnenie nahliadať do účtovných dokladov za roky 2000 a 2001) nesúvisí s rozhodovanou vecou.

22. Odvolací súd sa nestotožňuje ani s odvolacou námietkou žalobcu týkajúcou sa nevykonania dokazovania v súlade so zákonom a nedoručenia listinných dôkazov predložených žalovaným. Pre dokazovanie platí, že sa v zásade vykonáva na pojednávaní (§ 122 ods. 1 O. s. p., resp. § 188 ods. 1 C. s. p. účinného od 1. júla 2016). Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch strán (§ 125 O. s. p., obdobne aj ustanovenie § 187 ods. 2 C. s. p. účinného od 1. júla 2016). Z obsahu zápisnice o pojednávaní z 9. júla 2014 vyplýva, že súd prvej inštancie oboznámil strany s obsahom spisu - z č. l. 1 až 305 spisu. Uvedené znamená, že súd prvej inštancie oboznámil strany s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah súdneho spisu.

23. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal výlučne zo Spoločenskej zmluvy žalovaného a listov žalovaného adresovaných žalobcovi zo 4. júla 2002 a z 12. septembra 2002 ako z listinných dôkazov predložených stranami. Pre vykonanie listinných dôkazov podľa ustanovenia § 129 ods. 1 O. s. p. účinného v čase rozhodovania súdu prvej inštancie platilo, že sa dôkaz listinou vykonával tak, že samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečítal alebo oboznámil jej obsah. Uvedené neplatilo, ak súd vo veci nenariadil pojednávanie, alebo ak listina bola všetkým účastníkom doručená alebo ak listina, prípadne jej obsah neboli protistranou spochybnené. V rozhodovanej veci Spoločenskú zmluvu žalovaného predložil žalobca ako prílohu žaloby a listy zo 4. júla 2002 a z 12. septembra 2002 predložil žalovaný na pojednávaní uskutočnenom dňa 30. septembra 2002, pričom ich obsah žalobca na danom pojednávaní a ani v ďalšom priebehu konania nerozporoval. Preto nemožno dospieť k záveru, že by súd prvej inštancie vykonal listinné dôkazy v rozpore s ustanovením § 129 ods. 1 O. s. p. a že žalobca nedisponoval listinnými dôkazmi, ktoré boli pre rozhodnutie súdu prvej inštancie významné. Žalobca z tohto dôvodu nedôvodne namietal, že mu bola postupom súdu prvej inštancie odňatá možnosť konať pred súdom.

24. Neobstojí ani námietka žalobcu, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

25. Podľa ustanovenia § 122 ods. 2 Obchodného zákonníka majú spoločníci najmä právo požadovať od konateľov informácie o záležitostiach spoločnosti a nahliadať do dokladov spoločnosti.

26. Zo zákona ako aj zo spoločenskej zmluvy vyplývajú pre spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným určité práva a povinnosti a tomu zodpovedajúce práva a povinnosti spoločnosti. Práva spoločníka možno rozdeliť na práva majetkové a práva nemajetkové. Medzi najvýznamnejšie nemajetkové práva spoločníka patrí právo byť informovaný o záležitostiach spoločnosti a nahliadať do dokladov spoločnosti. Spoločník môže toto právo uskutočňovať osobne alebo prostredníctvom tretích osôb. Medzi doklady, do ktorých je spoločník oprávnený nahliadať, možno zaradiť všetky doklady súvisiace s fungovaním spoločnosti a v súvislosti s realizáciou predmetu jej činnosti najmä účtovné doklady a zmluvy, ktoré uzatvára konateľ v mene spoločnosti. Tohto práva sa môže domáhať spoločník

aj súdnou cestou, ak mu spoločnosť, resp. jej konateľ nevyhoví.

27. Ustanovenie § 122 ods. 2 Obchodného zákonníka predstavuje špeciálnu právnu úpravu, v zmysle ktorej sa môže spoločník domáhať práva na informácie o záležitostiach spoločnosti. Uvedené právo však patrí iba spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným. Práva na informácie sa nemôže domáhať osoba, ktorej účasť v spoločnosti zanikla (t. j. bývalý spoločník). Zánikom účasti v spoločnosti stráca bývalý spoločník nemajetkové práva spojené s účasťou v spoločnosti vrátane práva na informácie o záležitostiach spoločnosti. Bývalý spoločník sa nemôže s poukazom na znenie ustanovenia § 122 ods. 2 Obchodného zákonníka domáhať práva na informácie, a to ani za obdobie, kedy bol spoločníkom.

28. V rozhodovanej veci zanikla účasť žalobcu ako spoločníka obchodnej spoločnosti žalovaného dňa 16. decembra 2011, kedy nadobudol rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2011, č. k. 28Cb/83/2000-472 v spojení rozsudkom najvyššieho súdu z 15. novembra 2011, sp. zn. 1Obo/45/2011, Obo/46/2011 právoplatnosť. V súlade s ustanovením § 154 ods. 1 O. s. p. účinného v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie bol pre súd prvej inštancie rozhodujúci stav, ktorý bol v čase vyhlásenia rozhodnutia (t. j. k 9. júlu 2014). Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že žalobca nie je spoločníkom žalovaného. Rovnako krajský súd správne dospel k záveru, že žalobca nemá v zmysle ustanovenia § 122 ods. 2 Obchodného zákonníka právo nahliadať do účtovných dokladov obchodnej spoločnosti žalovaného, pričom pri svojom rozhodovaní použil správne ustanovenie právneho predpisu.

29. Oporu v obsahu súdneho spisu nemá ani tvrdenie žalobcu, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Uvedenú odvoláciu námietku odvodzoval žalobca od rozsudku EŠLP z 5. marca 2013. V uvedenom rozhodnutí EŠLP bolo podľa žalobcu konštatované, že mu bola odopretá spravodlivosť a prístup k súdu. Zároveň ako dôvod vylúčenia predsedníčky senátu - JUDr. Jarmily Glončákovej žalobca uviedol prebiehajúce konanie o náhradu škody, ako aj skutočnosť, že mu bolo rozhodnutím súdu odňaté právo na ochranu vlastníckeho práva.

30. EŠLP v rozsudku J. proti Slovenskej republike z 5. marca 2013 (sťažnosť č. 5718/2010) rozhodol tak, že v časti týkajúcej sa dĺžky súdneho konania (konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 29Cb/17/2001 - pozn. odvolacieho súdu) došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 Dohovoru a v časti, kde žalobca namietal porušenie práva na prístup k súdu a nespravodlivosť konania týkajúceho sa jeho nároku, bola sťažnosť vyhlásená za neprípustnú. Na základe uvedeného vyhodnotil odvolací súd tvrdenie žalobcu o konštatovaní porušenia práva na prístup k súdu a nespravodlivosti konania týkajúceho sa jeho nároku v rozhodnutí EŠLP ako nepravdivé a zavádzajúce.

31. Dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nemôže byť bez ďalšieho nespokojnosť sporovej strany s postupom súdu, resp. sudcu v prebiehajúcom alebo inom súdnom konaní alebo jeho nesúhlas s rozhodnutím sudcu a jeho postupom. Základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody (porovnaj § 14 ods. 1 O. s. p. účinného do 30. júna 2016, resp. § 49 ods. 1 C. s. p. účinného od 1. júla 2016), nie však to, že postup súdu sa z hľadiska vecného (čo do správnosti alebo zákonnosti vydaného rozhodnutia) alebo časového (čo do dĺžky konania a čo do vzniku prípadných prietahov) nezhoduje so subjektívnymi predstavami a názormi strany sporu na vecnú správnosť, zákonnosť alebo spravodlivosť prijímania a obsahu súdnych rozhodnutí. Na dosiahnutie nápravy takýchto nedostatkov - tvrdených prietahov v konaní - sú určené iné prostriedky, nie však námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný. Na námietku spočívajúcu v takýchto okolnostiach (t. j. okolnostiach týkajúcich sa postupu alebo rozhodovania súdu v prejednávanej alebo inej veci) sa neprihliada (rovnako vid' uznesenie najvyššieho súdu z 22. januára 2013, sp. zn. 2Nc/1/2013).

32. Z uvedeného dôvodu nemôže byť dôvodom pre vylúčenie sudcu, resp. pre naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O. s. p. neprimeraná dĺžka konania - hoci bola konštatovaná rozhodnutím EŠLP a ani vydanie rozhodnutia, s ktorým sa sporová strana nestotožňuje, resp. prejavuje s ním nespokojnosť.

33. Žalobcom namietanú sudkyňu JUDr. Jarmilu Glončákovú nemožno považovať za zaujatú ani z dôvodu, že žalobca proti nej podal žalobu na náhradu škody. Uvedená skutočnosť bola predmetom prieskumu najvyššieho súdu, ktorý uznesením z 10. februára 2012 sp. zn. 1Ndob/6/2012 rozhodol, že sudkyňa súdu prvej inštancie JUDr. Jarmila Glončáková nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci. Odvolací súd konštatuje, že žalobca vo svojom odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by vyvolávali pochybnosti o nezáujatosti sudkyne JUDr. Jarmily Glončákovovej. Preto je odvolací súd viazaný uznesením najvyššieho súdu z 10. februára 2012 sp. zn. 1Ndob/6/2012 tak, že nie sú splnené zákonné podmienky pre vylúčenie sudkyne JUDr. Jarmily Glončákovovej.

34. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol, ako vecne správny v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil (výrok I.)

35. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj odvoláciu námietku žalobcu, že o trovách konania mal súd prvej inštancie rozhodnúť podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p.

36. Rozhodovanie o trovách konania v sporovom konaní vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásady úspechu), ktorá bola upravená v ustanovení § 142 ods. 1 O. s. p. (v súčasnosti § 255 ods. 1 C. s. p.). V zmysle uvedenej zásady má úspešná strana nárok na náhradu trov konania vynaložených na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. Plný úspech v spore môže mať žalobca aj žalovaný, pričom sa vychádza z výroku meritórneho rozhodnutia. Žalovaný má plný úspech v spore, ak súd žalobu žalobcu (resp. žalobcov) v celom rozsahu zamietol. Výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok (a aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie pri zastavení konania) predstavovalo ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p. (od 1. júla 2016 ustanovenie § 257 C. s. p.), v zmysle ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Na základe uvedeného zákonného ustanovenia nemusí súd zaviazat' neúspešnú stranu na náhradu trov konania, resp. ju môže zaviazat' len čiastočne z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Aplikácia ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. (§ 257 C. s. p.) predstavuje negatívny zásah do strany sporu, ktorá bola vo veci samej úspešná. Z tohto dôvodu má predstavovať rozhodovanie o trovách konania podľa § 150 ods. 1 O. s. p. (§ 257 C. s. p.) výnimku a nie pravidlo. Pri posudzovaní dôvodov pre rozhodnutie o trovách konania podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. (§ 257 C. s. p.) musí súd vychádzať z konkrétnych individuálnych okolností rozhodovanej veci. Dôvod hodný osobitného zreteľa sa môže týkať určitého druhu konania prípadne konkrétnej procesnej situácie, ktorá v priebehu konania nastala. Zároveň súd prihliada aj na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán, ako aj na okolnosti, ktoré viedli stranu k uplatneniu nároku na súde, a na postoj strán v konaní.

37. Žalobca videl ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre rozhodnutie o trovách konania podľa § 150 ods. 1 O. s. p. dĺžku prebiehajúceho súdneho konania, kde nadmerná dĺžka prebiehajúceho konania bola konštatovaná aj v rozhodnutí EŠLP. Samotná dĺžka súdneho konania, prípadne nečinnosť súdu nepredstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 150 ods. 1 O. s. p. (rovnako viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Obo/176/2010 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 147/08). Zároveň odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že dĺžku prebiehajúceho súdneho konania ovplyvnilo aj prerušenie konania z dôvodu konania vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 28Cb/83/2000 o vylúčenie žalobcu z obchodnej spoločnosti žalovaného, ktoré súviselo s prebiehajúcim sporom.

38. Odvolací súd preto dospel k záveru, že v rozhodovanej veci neboli splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie o trovách konania podľa § 150 ods. 1 O. s. p. (257 C. s. p.) Súd prvej inštancie preto správne rozhodol o trovách konania podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. (§ 255 ods. 1 C. s. p.).

39. Rovnako odvolací súd posúdil ako nedôvodnú námietku žalobcu týkajúcu sa priznania náhrady trov konania žalovanému za úkon - účasť na pojednávaní, keď podľa žalobcu do 30. júna 2013 bolo možné za uvedený úkon priznať náhradu trov konania len v trestných veciach.

40. Zo znenia jednotlivých Vyhlášok Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (vyhlášky č. 240/1990 Zb., č. 163/2002 Z. z. a č. 655/2004 Z. z.) vyplýva, že do 30. júna 2013 boli jednotlivé úkony právnej služby (resp. v zmysle vyhlášky č. 240/1990 Zb. právnej pomoci), za ktoré patrí advokátovi odmena - a ktoré možno priznať v rámci rozhodovania o trovách konania - upravené spoločne pre zastupovanie v občianskom (civilnom) konaní, priestupkovom konaní a v trestnom konaní. Až s účinnosťou od 1. júla 2013 novelou uskutočnenou vyhláškou č. 183/2013 Z. z. boli úkony právnej služby upravené osobitne pre občianske (civilné) konanie (§ 13a) a osobitne pre trestné a priestupkové konanie (§ 14). Účelom tejto zmeny bola úspora finančných prostriedkov vynakladaných zo štátneho rozpočtu za právne služby poskytnuté v trestných konaniach ustanoveným obhajcom ako dôsledok požiadavky konsolidácie verejných financií, keď došlo k stanoveniu osobitného výpočtového základu pre trestné konanie a konanie o priestupkoch (viď dôvodová správa k vyhláške č. 183/2013 Z. z.).

41. Uvedené však neznamená, že úkony uvedené v ustanovení § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2013 (ako aj v § 16 ods. 1 písm. d/ vyhlášky č. 240/1990 Zb. a v § 16 ods. 1 písm. d/ vyhlášky č. 163/2002 Z. z.) predstavujú len úkony uskutočnené v trestnom konaní. Pod žalobcom spochybňovaným právnym pojmom „účasť za konanie pred súdom“ je potrebné rozumieť nielen účasť na hlavnom pojednávaní, verejnom alebo neverejnom zasadnutí v rámci trestného konania, ale aj účasť na pojednávaní uskutočnenom súdom v rámci občianskeho súdneho konania. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie rozhodol správne, keď priznal žalovanému náhradu trov konania za účasť na pojednávaniach uskutočnených 19. mája 2002, 30. septembra 2002, 1. februára 2007 a 15. marca 2007.

42. Ako opodstatnenú však vyhodnotil odvolací súd námietku žalobcu týkajúcu sa priznania náhrady trov konania žalovanému za úkon - vzájomný návrh z 26. marca 2002. Pre rozhodovanie o trovách konania platí, že v konečnom rozhodnutí možno priznať náhradu len tých trov konania, ktoré boli úspešnou stranou účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva v tom - ktorom súdnom konaní.

43. Písomným podaním - vzájomným návrhom z 26. marca 2002 žalovaný inicioval konanie o vzájomnom návrhu o uloženie povinnosti žalobcovi vydať žalovanému účtovnú a spisovú dokumentáciu obchodnej spoločnosti BLOCK SLOVAKIA s.r.o. Tento vzájomný návrh bol uznesením súdu prvej inštancie z 13. mája 2002, č. k. 29Cb/17/2001-60 vylúčený na samostatné konanie. Z uvedeného vyplýva, že žalovaným uplatnené trovy konania za uvedený úkon právnej služby sa netýkajú účelného uplatňovania alebo bránenia práva v rozhodovanej veci, preto náhradu týchto trov nemožno žalovanému priznať. Za účelne vynaložené trovy konania by bolo možné uvedený úkon právnej služby považovať iba v prípade, ak by sa o vzájomnom návrhu žalovaného z 26. marca 2002 rozhodovalo v konaní vedenom pod sp. zn. 29Cb/17/2001 a zároveň by bol žalovaný v konaní o vzájomnom návrhu úspešný. Odvolací súd dáva za pravdu odvolateľovi, že za uvedený úkon patrí žalovanému v prípade úspechu právo na náhradu trov konania v konaní o vzájomnom návrhu. Priznaním náhrady trov konania za uvedený úkon aj v rozhodovanej veci by bola žalovanému priznaná náhrada trov konania duplicitne. Odvolací súd v tejto súvislosti nesúhlasí s vyjadrením žalovaného k odvolaniu žalobcu, ktorý uviedol, že mu náhrada trov konania za uvedený úkon patrí. Ako je uvedené vyššie, za splnenia zákonných podmienok patrí žalovanému nárok na náhradu trov konania za uvedený úkon právnej služby, avšak v konaní, v ktorom sa o tomto vzájomnom návrhu rozhodovalo.

44. Preto odvolací súd uvádza, že žalovanému nemožno v rámci rozhodovania o náhrade trov konania v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 29Cb/17/2001 priznať náhradu trov konania za uplatnený úkon právnej služby vzájomný návrh z 26. marca 2002 vrátane režijného paušálu a 20 % DPH v celkovej výške 50,85 eur [1 524,- Sk (odmena - 1 170,- Sk, režijný paušál 100,- Sk, 20 % DPH - 254,- Sk)], nakoľko uplatnené trovy konania nemožno považovať za účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva v prebiehajúcom súdnom konaní.

45. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 388 C. s. p. zmenil tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť

žalovanému náhradu trov konania v celkovej výške 510,45 eur (súdny poplatok za odvolanie 99,58 eur + náhrada trov právneho zastúpenia 410,87 eur), ktoré je povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu podľa § 263 ods. 1 C. s. p. do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.)

46. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že úspešnému žalovanému priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd rozhodol aj o náhrade trov dovolacieho konania vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 2ObdoV/20/2015 podľa ustanovenia § 453 ods. 3 C. s. p. a v konaní úspešnému žalovanému priznal plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania (výrok III). O výške náhrady trov odvolacieho a dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 C. s. p.

47. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej môže podať dovolanie strana, v neprospech ktorej bol rozsudok vydaný, v lehote dvoch mesiacov odo dňa jeho doručenia oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ a b/ C. s. p.).

Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.